

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΥΡΓΩΝΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2018

17

τεύχος

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΗΣ, ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Το Ενοριακό Ψηφιακό μας Περιοδικό

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ & ΥΜΗΤΤΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:

Καθεδρικός Ιερός Ναός Αγίας Τριάδος Βύρωνος

Κορυτσάς 1 & Κωνσταντινιέρη, 162 31 Βύρωνας, Τηλ. 210 7660 859, Fax: 213 0291680

WWW.AGIATRIADAVYRONA.GR, e-mail: AGIA-TRIADA@HOTMAIL.GR

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Αιδεσ. Πρωτοπρεσβύτερος Στέφανος Κωστόπουλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Για την Εξομολόγησι: Τον Αγίου Κοσμά του Αιτωλού2
- Η Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία των Τιμίων Λώρων: Τον καθηγητού
Κ. Φουντουλή.....7
- Περί Μετανοίας: Τον Αγίου Σιλβανούτου Αθωνίτου13

Του Αγίου ΚΟΣΜΑ του Αιτωλού

Για την Εξομολόγηση

Εδῶ ὅπου ἦλθα, χριστιανοί μου, ἔλαβα μίαν χαράν μεγάλην, μά ἔλαβα καί μίαν λύπην μεγάλην. Χαράν μεγάλην ἔλαβα βλέποντας τήν καλήν σας γνώμην, τήν καλήν σας μετάνοιαν, λύπην ἔλαβα στοχαζόμενος τήν ἀναξιότητά μου, πῶς δέν ἔχω καιρόν νά σᾶς ἐξομολογήσω ὅλους ἕνα πρὸς ἕνα, νά μοῦ εἰπῇ τό παράπονό του ὁ καθένας, νά τοῦ εἰπῶ καί ἐγώ ἐκεῖνο ὅπου μέ φωτίσῃ ὁ Θεός. Θέλω καί ἀγαπῶ, ἀμά δέν ἠμπορῶ, παιδιά μου. Καθώς ἕνας πατέρας εἶναι ἄρρωστος, πηγαίνει τό παιδί του νά τό παρηγορήσῃ, ἐκεῖνος μὴν μπορώντας τό διώχνει, μά πῶς τό διώχνει; Μέ τήν καρδίαν καμμένην. Θέλει νά τό παρηγορήσῃ, μά δέν ἠμπορεῖ. Πατέρας ἀνάξιος εἶμαι ἐγώ. Πνευματικά παιδιά μου εἴσαστε ἡ εὐγενεία σας. Τώρα ἔρχεται ἕνας νά ἐξομολογηθῇ εἰς τοῦ λόγου μου νά μοῦ εἰπῇ τό παράπονόν του, νά τοῦ εἰπῶ καί ἐγώ ἐκεῖνο ὅπου μέ φωτίσῃ ὁ Θεός. Ἐγώ μὴν ἠμπορώντας τόν διώχνω, μά πῶς τόν διώχνω; Τόν διώχνω καί καίεται ἡ καρδία μου καθὼς ὁ πατέρας μέ τό παιδί του. Τί νά σᾶς κάμω; Μά πάλιν, νά μὴν ὑστερηθῇτε παντελῶς, σᾶς λέγω ἐγώ παραμικρόν. Ὅταν θέλετε νά ἰατρεύσετε τήν ψυχὴ σας, τέσσαρα πράγματα σᾶς χρειάζονται. Κάνομέ τε ἕνα παζάρι; Ἀπὸ τόν καιρόν ὅπου ἐγεννηθήκετε ἕως τώρα ὅσα ἁμαρτήματα ἐκάμετε νά τά πάρω ὅλα εἰς τόν λαιμόν μου

καί ἡ εὐγενεία σας νά μοῦ πάρετε τέσσαρες τρίχες. Βαρύ νά ἀσηκώσετε τέσσαρες τρίχες ἀπό αὐτά τά γένεια καί νά σᾶς πάρω ἐγώ ὅλα σας τά ἀμαρτήματα; Καί τί νά τά κάμω; Ὡστόσον ἔχω μίαν καταβόθρα καί τά ρίχνω ὅλα μέσα ὡσάν χωνευτήρι. Ποία εἶναι ἡ καταβόθρα; Εἶναι ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Χριστοῦ μας.

Πρώτη τρίχα εἶναι ὅταν θέλετε νά ἐξομολογᾶσθε τό πρῶτον θεμέλιον εἶναι αὐτό ὅπου εἶπαμε, νά συγχωρᾶτε τόν ἐχθρόν σας. Τό κάμνετε;

– Τό κάμνομεν, ἅγιε τοῦ Θεοῦ.

Ἐπῆρετε τήν πρώτην τρίχα. Δευτέρα τρίχα εἶναι νά εὐρίσκετε πνευματικόν καλόν, γραμματισμένον, σοφόν, ἐνάρετον, εὐλαβῇ νά ἐξομολογᾶσθε. Καί νά ἐξομολογᾶσαι καί νά εἰπῇς ὅλα σου τά ἀμαρτήματα. Νά ἔχης ἑκατό ἀμαρτίες καί εἰπῇς τίς ἐνενήντα ἐννέα εἰς τόν πνευματικόν καί μίαν νά μή φανερώσης, ὅλες ἀσυγχώρητες μένουν. Καί ὅταν κάνης τήν ἀμαρτίαν, τότε πρέπει νά ἐντρέπεται, ἀλλά ὅταν ἐξομολογᾶσαι, νά μήν ἔχης καμμίαν ἐντροπήν.

Μία γυναῖκα ἐπῆγε νά ἐξομολογηθῇ εἰς ἕνα ἀσκητήν. Ὁ ἀσκητής εἶχεν ἕνα ὑποτακτικόν ἐνάρετον. Λέγει τοῦ ὑποτακτικοῦ του ὁ ἀσκητής: πῆγαινε παρέκει νά ἐξομολογήσω τήν γυναῖκα. Ὁ ὑποτακτικός ἐμάκρυνεν ἕως ὅπου ἔβλεπε, μά δέν ἤκουε τίποτε. Ἐξομολόγησε τήν γυναῖκα, ἔφυγε. Ὑστερα ἔρχεται ὁ ὑποτακτικός καί λέγει: «Γέροντά μου, εἶδα ἕνα παράδοξον θαῦμα: ἐκεῖ πού ἐξομολογοῦσες τήν γυναῖκα ἔβλεπα ὅπου ἔβγαιναν μέσα ἀπό τό στόμα της ὀφίδια μικρά. Βλέπω καί κρεμιέται ἕνα μεγάλο. Ἐκανε νά ἔβγη καί πάλιν ἐτραβήχθη εἰς τά ὀπίσω.» Λέγει ὁ ἀσκητής: «Πῆγαινε νά τήν κράξης νά ἔλθῃ ὀπίσω ὀγλήγορα.» Πηγαίνοντας ὁ ὑποτακτικός τήν εὔρεν ἀποθαμένην. Γυρίζει ὀπίσω καί τό λέγει τοῦ γέροντός του. Αὐτός μήν ἠμπορώντας νά καταλάβῃ τό θαῦμα ἐπαρακάλεσε τόν Θεόν νά τοῦ φανερώσῃ ἡ γυναῖκα ἐσώθῃ ἢ ἐκολάσθῃ; Καί φαίνεται ἐμπρός του μία ἀρκούδα μαύρη καί λέγει τοῦ ἀσκητή: «Εγώ εἶμαι ἐκείνη ἡ ταλαίπωρος γυναῖκα, ὅπου ἐξομολογήθηκα καί δέν σοῦ ἐφάνέρωσα ἕνα θανάσιμον ἀμάρτημα ὅπου εἶχα κάμει καί διὰ τοῦτο ὅλα μου τά ἀμαρτήματα ἔμειναν ἀσυγχώρητα καί μέ ἐπρόσταξεν ὁ Κύριος νά πηγαίνω εἰς τήν Κόλασιν νά καίωμαι πάντοτε.» Καί ἐνταυτῷ ἔγινε μία βρῶμα ὡσάν καπνός καί ἐχάθη ἀπ' ἐμπροσθέν του.

Διά τοῦτο, χριστιανοί μου, ὅταν ἐξομολογᾶσθε, νά λέγετε ὅλα σας τά ἀμαρτήματα παστρικά καί καλά. Καί πρῶτον νά εἰπῇς τοῦ πνευματικοῦ σου: «Πνευματικέ μου, ἐγώ θέ νά

κολαστῶ, διατί δέν ἀγαπῶ τόν Θεόν καί τούς ἀδελφούς μου μέ ὅλην μου τήν καρδίαν καί μέ ὅλην μου τήν ψυχήν ὡσάν τόν ἑαυτόν μου.» Καί νά εἰπῇς ἐκεῖνο πού σέ τύπτει τό συνειδός σου ἢ ἐφόνευσες ἢ ἐπόρνευσες ἢ ἐμοίχευσες ἢ ὅρκον ἔκαμες ἢ εἶπες ψεύματα ἢ τόν πατέρα σου ἢ τήν μητέρα σου δέν ἐτίμησες ἢ ἀδελφός τόν ἀδελφόν ἢ γείτονας τόν γείτονα ἢ γυναῖκα τόν ἄνδρα ἢ ἄλλο κακόν ὅποῦ νά ἔκαμες. Βαρύ εἶναι νά τό κάμης αὐτό;

—“Ὁχι, ἅγιε διδάσκαλε.

Ἰδού ἐπῆρες τήν δευτέραν τρίχα. Ἡ τρίχα ἢ τρίτη εἶναι φυσικά ὡσάν ἐξομολογηθῇς θέ νά σέ ἐρωτήσῃ ὁ πνευματικός νά σοῦ εἰπῇ: «Διατί, παιδί μου, νά κάμης αὐτά τά ἀμαρτήματα;» Ἐσύ νά προσέχῃς νά μήν κατηγορήσῃς ἄλλον, ἀλλά τοῦ λόγου σου καί νά εἰπῇς: «Αὐτά τά ἔκαμα ἀπό τό κακόν μου κεφάλι, ἀπό τήν κακὴν μου προαίρεσιν.» Βαρύ εἶναι νά κατηγορήσῃς τοῦ λόγου σου;

—“Ὁχι.

Λοιπόν ἐπῆρες καί τήν τρίτην τρίχα. Ἔχομεν τήν τετάρτην. Ὅταν σέ δώσῃ ἄδειαν ὁ πνευματικός σου καί ἀναχωρήσῃς, νά ἀποφασίσῃς μέ στερεάν γνώμην, μέ στερεάν ἀπόφασιν καλύτερα νά χύσῃς τό αἷμα σου, μά εἰς ἄλλην φοράν ἀμαρτίαν νά μή κάμης. Τό κάμνεις καί αὐτό;

— Μάλιστα.

Ἐπῆρες καί τήν τετάρτην τρίχα. Αὐτά τά τέσσαρα εἶναι τά ἱατρικά σου καθὼς εἶπαμε καί ὄχι ἄλλα. Τό πρῶτον εἶναι νά συγχωρᾷτε τούς ἐχθρούς σας. Τό δεύτερο νά ἐξομολογᾷσθε παστρικά καί καλά. Τό τρίτο νά κατηγορᾷτε τοῦ λόγου σας. Τό τέταρτο νά ἀποφασίζετε νά μή κάμετε ἀμαρτίαν. Καί ἂν ἤμπορεῖτε νά ἐξομολογᾷσθε κάθε ἡμέραν, καλόν καί ἅγιον εἶναι. Εἶδέ καί δέν ἤμπορεῖτε καθ’ ἡμέραν, ἅς εἶναι μία φορά τήν ἐβδομάδα καί μία φορά τόν μήνα ἢ τό ὀλιγώτερον τέσσαρες φορές τόν χρόνον. Καί νά συνηθίζετε τά παιδιά σας ἀπό μικρά, διά νά συνηθίζουν εἰς τόν καλόν δρόμον, νά ἐξομολογοῦνται.

Ἰδού ὅπου σᾶς ἐξομολόγησα ὅλους παρρησία, διά νά μήν ὑστερηθῇτε. Αὐτά ὅπου σᾶς εἶπα εἶναι τά ἱατρικά σας εἶδέ ἐκεῖνο ὅπου δίνουν οἱ πνευματικοί, σαρανταλείτουργα, μετάνοιες, νηστεῖες καί ἄλλα, δέν εἶναι ἱατρικά, ἀλλά διά νά μήν τύχῃ καί ξεπέσετε ἄλλην φοράν εἰς τήν ἀμαρτίαν σᾶς τά δίδουν καί ὅποιος τά βάλῃ μέσα εἰς τήν καρδίαν του αὐτά τά

τέσσερα, νά ἀποθάνη ἐκείνη τήν ὥραν, σώνεται. Εἶδέ χωρίς αὐτά τά τέσσερα χίλιες χιλιάδες καλά νά κάμῃ ὁ ἄνθρωπος, ἂν ἀποθάνῃ, εἰς τήν Κόλασιν πηγαίνει.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Ακούστε
τον διαδικτυακό
ραδιοφωνικό σταθμό
της Ενορίας
Αγίας Τριάδος
Βύρωνος

www.agiatriadavryona.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ: π. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
210-76.60.859

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ ΤΙΜΙΩΝ ΔΩΡΩΝ

Του καθηγητού κ. Φουντούλη

..Μπορούμε νά ὀνομάσουμε χωρίς ὑπερβολή τή λειτουργία αὐτή, μαζί μέ τά λειτουργικά χειρόγραφα, «Λειτουργία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς», γιατί πραγματικά ἀποτελεῖ τήν πιό χαρακτηριστική ἀκολουθία τῆς ἱερᾶς αὐτῆς περιόδου. Εἶναι δυστυχῶς ἀλήθεια ὅτι πολλοί ἀπό τούς χριστιανούς ἀγνοοῦν τελείως τήν ὕπαρξί της, ἤ τήν ξεύρουν μόνο ἀπό τό ὄνομα, ἤ καί ἐλάχιστες φορές τήν ἔχουν παρακολουθήσει. Δέν πρόκειται νά τούς μεμφθοῦμε γι' αὐτό. Ἡ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων τελεῖται σήμερα στούς ναούς μας τό πρῶτό τῶν καθημερινῶν τῆς Τεσσαρακοστῆς, ἡμερῶν δηλαδή ἐργασίμων, καί γι' αὐτό λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι πού δέν δεσμεύονται κατά τίς ὥρες αὐτές ἀπό τά ἐπαγγέλματα ἤ τήν ὑπηρεσία των. Τά τελευταῖα χρόνια γίνεται μιά πολύ ἐπαινετή προσπάθεια ἀξιοποιήσεώς της. Σέ πολλούς ναούς τελεῖται κάθε Τετάρτη ἀπόγευμα, σέ ὥρες πού πολλοί, ἂν ὄχι ὅλοι οἱ πιστοί, ἔχουν τή δυνατότητα νά παρευρεθοῦν στήν τέλεσί της.

Τό ὄνομά της ἡ Λειτουργία αὐτή τό πῆρε ἀπό τήν ἴδια τή φύση της. Εἶναι στήν κυριολεξία λειτουργία «προηγιασμένων δώρων». Δέν εἶναι δηλαδή λειτουργία ὅπως οἱ ἄλλες γνωστές λειτουργίες τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καί τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, στίς ὁποῖες ἔχομε προσφορά καί καθαγιασμό τιμίων δώρων. Τά δῶρα εἶναι καθαγιασμένα, προηγιασμένα, ἀπό ἄλλη λειτουργία, πού ἐτελέσθη σέ ἄλλη ἡμέρα. Τά προηγιασμένα δῶρα προτίθενται κατά τήν λειτουργία τῶν Προηγιασμένων γιά νά κοινωνήσουν ἀπ' αὐτά καί νά ἀγιασθοῦν οἱ πιστοί. Μέ ἄλλα λόγια ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων εἶναι μετάληψις, κοινωνία.

Γιά νά κατανοήσουμε τήν γενεσιουργό αἰτία τῆς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων πρέπει νά ἀνατρέξουμε στήν ἱστορία της. Οἱ ρίζες της βρίσκονται στήν ἀρχαιοτάτη πράξη τῆς Ἐκκλησίας μας. Σήμερα ἔχομε τή συνήθεια νά κοινωνοῦμε κατά ἀραιά χρονικά διαστήματα. Στούς πρῶτους ὅμως αἰῶνες τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας οἱ πιστοί κοινωνοῦσαν σέ κάθε λειτουργία, καί μόνον ἐκεῖνοι πού εἶχαν ὑποπέσει σέ διάφορα σοβαρά ἁμαρτήματα ἀπεκλείοντο γιά ἓνα ὠρισμένο χρονικό διάστημα ἀπό τήν μετάληψη τῶν ἁγίων Μυστηρίων. Κοινωνοῦσαν δηλαδή οἱ πιστοί ἀπαραιτήτως κάθε Κυριακή καί κάθε Σάββατο καί ἐνδιαμέσως τῆς ἐβδομάδος ὅσες φορές ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία, τακτικῶς ἤ ἐκτάκτως στίς ἐορτές πού ἐτύχαινε νά συμπέσουν ἐντός τῆς ἐβδομάδος. Ὁ Μέγας Βασίλειος μαρτυρεῖ ὅτι οἱ χριστιανοί τῆς ἐποχῆς του κοινωνοῦσαν τακτικῶς

τέσσερες φορές τήν εβδομάδα, δηλαδή τήν Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο καί Κυριακή (ἐπιστολή 93). Ἄν πάλι δέν ἦτο δυνατόν νά τελεσθῇ ἐνδιαμέσως τῆς εβδομάδος

ή θεία λειτουργία, τότε οἱ πιστοί κρατοῦσαν μερίδες ἀπό τήν θεία κοινωνία τῆς Κυριακῆς καί κοινωνοῦσαν μόνοι των ἐνδιαμέσως τῆς εβδομάδος. Τό ἔθιμο αὐτό τό ἐπιδιοκίμαζει καί ὁ Μέγας Βασίλειος. Στά Μοναστήρια καί ιδιαίτερα στά ἐρημικά μέρη, ὅπου οἱ μοναχοί δέν εἶχαν τήν δυνατότητα νά παρευρεθoῦν σέ ἄλλες λειτουργίες ἐκτός τῆς Κυριακῆς, ἔκαμαν ὅ,τι καί οἱ κοσμικοί. Κρατοῦσαν δηλαδή ἁγιασμένες μερίδες ἀπό τήν Κυριακή ἢ τό Σάββατο καί κοινωνοῦσαν κατ' ἰδίαν. Οἱ μοναχοί ὅμως ἀποτελοῦσαν μικρές ἢ μεγάλες ομάδες καί ὅλοι ἔπρεπε νά προσέλθουν καί νά κοινωνήσουν κατὰ τίς ιδιωτικές αὐτές κοινωνίες.

Έτσι αρχίζει νά διαμορφώνεται μία μικρά ακολουθία. Όλοι μαζί προσήχοντο πρό της κοινωνίας καί ὅλοι μαζί εὐχαριστοῦσαν τόν Θεό, πού τούς ἀξίωσε νά κοινωνήσουν. Ἄν ὑπῆρχε καί ἱερεὺς, αὐτός τούς προσέφερε τήν θεία κοινωνία. Αὐτό ἐγένετο μετά τήν ακολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ ἢ τῆς Θ' ὥρας (3 μ.μ.), γιατί οἱ μοναχοί ἔτρωγαν συνήθως μιά φορά τήν ἡμέρα, μετά τόν ἑσπερινό. Σιγά -σιγά θέλησαν νά ἐντάξουν τήν κοινωνία τους αὐτή στό πλαίσιο μιᾶς ακολουθίας, πού νά ὑπενθυμίζει τήν θεία λειτουργία. Κατά τόν τρόπο αὐτόν διεμορφώθη ἡ ακολουθία τῶν Τυπικῶν (δηλαδή κατά τόν τύπον τῆς θείας λειτουργίας), πρὸς τό τέλος τῆς ὁποίας κοινωνοῦσαν. Αὕτη εἶναι ἡ μητρική μορφή τῆς Προηγιασμένης.

Ἀς ἔλθωμε τώρα στήν Τεσσαρακοστή. Ἡ θεία λειτουργία κατά τήν περίοδο αὕτη ἐτελεῖτο μόνον κατά τὰ Σάββατα καί τίς Κυριακές. Παλαιό ἔθιμο ἐπικυρωμένο ἀπό ἐκκλησιαστικούς κανόνες ἀπηγόρευε τήν τέλεσι τῆς θείας λειτουργίας κατά τίς ἡμέρες τῆς ἐβδομάδος, γιατί αὐτές ἦσαν ἡμέρες νηστείας καί πένθους. Ἡ τέλεσις τῆς θείας λειτουργίας ἦταν κάτι τό ἀσυμβίβαστο πρὸς τόν χαρακτήρα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Ἡ λειτουργία εἶναι πασχάλιο μυστήριον, πού ἔχει ἔντονον τόν πανηγυρικό, τόν χαρμόσυνο, τόν ἐπινικό χαρακτήρα. Αὐτό ὅμως γεννοῦσε ἕνα πρόβλημα. Οἱ χριστιανοί ἔπρεπε νά κοινωνήσουν δύο φορές τοῦλάχιστον ἀκόμη κατά τήν ἐβδομάδα, τό ὀλιγώτερο δηλαδή κατά τίς ἐνδιάμεσες ἡμέρες, τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή, πού μνημονεύει καί ὁ Μέγας Βασίλειος. Ἡ λύσις ἤδη ὑπῆρχε: Οἱ πιστοί θά κοινωνοῦσαν ἀπό προηγιασμένα ἅγια. Οἱ ἡμέρες αὐτές ἦσαν ἡμέρες νηστείας. Νηστεία τήν ἐποχή ἐκείνη ἐσήμαινε πλήρη ἀποχή τροφῆς μέχρι τήν δύσι τοῦ ἡλίου. Ἡ κοινωνία λοιπόν θά ἔπρεπε νά κατακλείσῃ τήν νηστεία, νά γίνῃ δηλαδή μετά τήν ακολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ.

Στό σημεῖο αὐτό συνδέεται ἡ ἱστορία μέ τήν σημερινή πρᾶξι. Ἡ λειτουργία τῶν Προηγιασμένων εἶναι σήμερα ακολουθία ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία προστίθεται ἡ παράθεσις τῶν δώρων, οἱ προπαρασκευαστικές εὐχές, ἡ θεία κοινωνία καί ἡ εὐχαριστία ὕστερα ἀπό αὐτήν. Ἡ διαμόρφωσις της μέσα στό ὅλο πλαίσιο τῆς Τεσσαρακοστῆς τῆς ἔδωσε ἕνα ἔντονον «πενθηρό», κατά τόν Θεόδωρο Στουδίτη, χαρακτήρα (Ἑρμηνεία τῆς θείας λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων). Μέ τόν ἑσπερινό συμπλέκονται τροπάρια κατανυκτικά, οἱ ἱερεῖς φέρουν πένθιμα ἄμφια, ἡ ἁγία τράπεζα καί τὰ τίμια δῶρα εἶναι σκεπασμένα μέ μαῦρα καλύμματα, οἱ εὐχές εἶναι γεμάτες ταπείνωσι καί συντριβή. «Μυστικώτερα εἰς πᾶν ἡ τελετή γίνεται», κατά τόν ἴδιο Πατέρα.

Καιρός νά ρίξουμε μιά ματιά σ' αὐτήν τήν ἴδια τήν λειτουργία τῶν

Προηγιασμένων, στή μορφή πού ύστερα από μακρά εξέλιξη αποκρυσταλώθηκε καί κατά τήν όποία τελείται σήμερα στους ναούς μας. Ἦδη ἐπισημάναμε τά δύο λειτουργικά στοιχεῖα πού τήν συνθέτουν: τήν ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ καί τήν Θεία Κοινωνία. Τό πρῶτο μέρος της ἀποτελεῖ ὁ συνήθης ἑσπερινός τῆς Τεσσαρακοστῆς μέ μικρές μόνο τροποποιήσεις. Ὁ ἱερεύς κατά τήν ψαλμωδία τῆς Θ' ὥρας ἐνδύεται τήν ἱερατική του στολή καί θυμιᾷ. Ἡ ἑναρξίς γίνεται μέ τό «Εὐλογημένη ἡ βασιλεία...» κατά τόν τύπο τῆς Θείας Λειτουργίας. Ἀναγινώσκεται ὁ προοιμιακός, ὁ 103ος δηλαδή ψαλμός, πού περιγράφει τό δημιουργικό ἔργο τοῦ Θεοῦ· «Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου τόν Κύριον Κύριε ὁ Θεός μου ἐμεγαλύνθης σφόδρα...». Εἶναι τό προοίμιο τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀλλά καί ὅλης τῆς ἀκολουθίας τοῦ νυχθημέρου, πού ἀρχίζει, ὡς γνωστό, κατά τόν ἐβραϊκό τρόπο, ἀπό τήν ἑσπέρα· πρῶτο μέρος τοῦ εἰκοσιτετραώρου θεωρεῖται ἡ νύκτα. Ὑστερα ὁ διάκονος, ἢ ἐν ἀπουσίᾳ του ὁ ἱερεύς, θέτει στό στόμα τῶν πιστῶν τά αἰτήματα τῆς προσευχῆς· «Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», τά εἰρηνικά. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ΙΗ' καθίσματος τοῦ Ψαλτηρίου· «Πρός Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα καί εἰσήκουσέ μου...» (Ψαλμοί 119-133). Εἶναι τό τμήμα τοῦ Ψαλτηρίου πού ἔχει καθορισθῇ νά ἀναγινώσκεται κατά τούς ἑσπερινούς τῆς Τεσσαρακοστῆς. Ὁ ἱερεύς ἐν τῷ μεταξύ ἐτοιμάζει στήν Πρόθεσι τά Προηγιασμένα

-ἀπό τήν λειτουργία τοῦ προηγούμενου Σαββάτου ἢ τῆς Κυριακῆς- Τίμια Δῶρα. Ἀποθέτει τόν Ἅγιο Ἄρτο στό Δισκάριο, κάμνει τήν ἔνωσι τοῦ οἴνου καί τοῦ ὕδατος στό Ἅγιο Ποτήριο καί τά καλύπτει. Ὁ ἑσπερινός συνεχίζεται μέ τήν ψαλμωδία τῶν ψαλμῶν τοῦ λυχνικοῦ καί τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων τῶν ἐκάστοτε ἡμερῶν, πού περιλαμβάνονται στους τελευταίους στίχους τῶν ψαλμῶν αὐτῶν καί γίνεται ἡ εἴσοδος. Διαβάζονται δύο ἀναγνώσματα ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη, ἓνα ἀπό τήν Γένεσι καί ἓνα ἀπό τό βιβλίον τῶν Παροιμιῶν. Θά σταθοῦμε γιά λίγο στήν κατανυκτική ψαλμωδία τοῦ «Κατευθυνθήτω», τοῦ δευτέρου στίχου τοῦ 140οῦ ψαλμοῦ. Ψάλλεται μετὰ ἀπό τά ἀναγνώσματα ἕξ φορές, ἀπό τόν ἱερέα καί τούς χορούς, ἐνῶ ὁ ἱερεύς θυμιᾷ τήν Ἁγία Τράπεζα.

«Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου·

ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή»..

Κατόπιν γίνεται ἡ ἐκτενής δέησις ὑπέρ τῶν τάξεων τῶν μελῶν τῆς

Ἐκκλησίας, τῶν Κατηχουμένων, τῶν ἐτοιμαζομένων διὰ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, «τῶν πρὸς τὸ φῶτισμα εὐτρεπιζομένων», καὶ τῶν πιστῶν. Καί μετὰ τὴν ἀπόλυσι τῶν Κατηχουμένων ἔρχεται τὸ δεύτερο μέρος, ἡ κοινωνία τῶν μυστηρίων.

Τὴν μεταφορὰ τῶν Προηγιασμένων Δώρων ἀπὸ τὴν Πρόθεσι στό Θυσιαστήριον, πού γίνεται μέ ἄκρα κατάνυξι, ἐνῶ οἱ πιστοὶ προσπίπτουν «μέχρις ἐδάφους» συνοδεύει ἡ ψαλμωδία τοῦ ἀρχαίου ὕμνου «Νῦν αἱ δυνάμεις»:

«Νῦν αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν

σύν ἡμῖν ἀοράτως λατρεύουσιν·

ἰδοὺ γάρ εἰσπορεύεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Ἰδοὺ θυσία μυστικὴ τετελειωμένη δορυφορεῖται.

Πίστει καὶ πόθῳ προσέλθωμεν,

ἵνα μέτοχοι ζωῆς αἰωνίου γενόμεθα.

Ἀλληλούϊα».

Ἡ προπαρασκευὴ γιὰ τὴν Θεία Κοινωνία περιλαμβάνει κυρίως τὴν Κυριακὴν προσευχή (Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς... τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον...), ἀκολουθεῖ ἡ Κοινωνία καὶ μετ' αὐτὴν ἡ εὐχαριστία. Καὶ ἡ Λειτουργία κλείνει μέ τὴν κατανυκτικὴ ὀπισθάμβωνο εὐχή. Εἶναι δέησις πού συνδέει τὴν τέλεσι τῆς κατανυκτικῆς αὐτῆς Λειτουργίας πρὸς τὴν περίοδο τῶν Νηστειῶν. Ὁ πνευματικὸς ἀγὼν τῆς Τεσσαρακοστῆς εἶναι σκληρὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ νίκη κατὰ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν εἶναι βεβαία γιὰ τοὺς ἀγωνιζομένους τὸν καλὸν ἀγῶνα. Ἡ Ἀνάστασις δὲν εἶναι μακρὰν. Ἄς τὴν διαβάσωμε προσεκτικὰ. Εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἐκκλησιαστικὰ κείμενα:

«Δέσποτα παντοκράτορ, ὁ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας, ὁ διὰ τὴν ἄφατόν σου πρόνοιαν καὶ πολλὴν ἀγαθότητα ἀγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὰ πανσέπτους ἡμέρας ταύτας, πρὸς καθαρισμὸν ψυχῶν καὶ σωμάτων, πρὸς ἐγκράτειαν παθῶν, πρὸς ἐλπίδα ἀναστάσεως· ὁ διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν πλάκας χειρίσας τὰ θεοχάρakta γράμματα τῷ θεράποντί σου Μωσεῖ, παράσχου

καί ἡμῖν, ἀγαθέ, τόν ἀγῶνα τόν καλόν ἀγωνίσασθαι, τόν δρόμον τῆς νηστείας ἐκτελέσαι, τήν πίστιν ἀδιαίρετον τηρῆσαι, τάς κεφαλάς τῶν ἀοράτων δρακόντων συνθλάσαι, νικητάς τε τῆς ἁμαρτίας ἀναφανῆναι καί ἀκατακρίτως φθάσαι προσκυνῆσαι καί τήν ἀγίαν ἀνάστασιν».

Ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων εἶναι μία ἀπό τίς ὠραιότερες καί κατανυκτικότερες ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀλλά συγχρόνως καί μία διαρκῆς πρόσκλησις γιά τήν συχνή κοινωνία τῶν θείων μυστηρίων. Μιά φωνή ἀπό τά βάθη τῶν αἰώνων, ἀπό τήν ἀρχαία ζωντανή παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας. Φωνή πού λέγει ὅτι ὁ πιστός δέν μπορεῖ νά ζῇ τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ ἂν δέν ἀνανεώνῃ διαρκῶς τήν ἑνωσί του μέ τήν πηγὴ τῆς ζωῆς, τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου. Διότι ὁ Χριστός εἶναι «ἡ ζωὴ ἡμῶν»(Κολοσ. 3, 4).

Περί Μετανοίας

Του Αγίου Σιλουανού του Αθωνίτου

ψυχή μου Σ' ἐγνώρισε, Κύριε, καί γράφω στό λαό Σου γιά τά ἑλέη Σου.

Μή θλίβεστε, λαοί, πού εἶναι δύσκολη ἡ ζωή. Αγωνίζεστε μόνον ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας καί ζητᾶτε βοήθεια ἀπό τόν Κύριο κι Αὐτός θά σᾶς χαρίσει ὅ,τι εἶναι ὠφέλιμο, γιατί εἶναι σπλαχνικός καί μᾶς ἀγαπᾷ.

Ὁ λαοί, ἡ ψυχή μου ἐπιθυμεῖ νά γνωρίσετε τόν Κύριο καί νά δη̑τε τό ἔλεος καί τή δόξα Του. Εἶμαι ἐβδομήντα δύο ἐτῶν καί ἐπλησίασα τόν θάνατο καί γράφω γιά τό ἔλεος τοῦ Κυρίου, πού μοῦ ἔδωσε ὁ Κύριος νά τό γνωρίσω μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ὁ καί νά μποροῦσα νά σᾶς ἀνέβαζα σ' ἕνα ψηλό βουνό, γιά νά μπορέσετε νά δη̑τε ἀπό τό ὕψος τῆς κορυφῆς τό πρᾶο καί σπλαχνικό πρόσωπο τοῦ Κυρίου καί νά γεμίσουν ἀγαλλίαση οἱ καρδιές σας.

Ἀλήθεια σᾶς λέω: Δέν ξέρω νά χω κανένα καλό κι ἔχω πολλές ἁμαρτίες. Ἡ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅμως ἐξάλειψε τίς ἁμαρτίες μου καί ξέρω πῶς σ' ὅσους παλαίβουν ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας ὁ Κύριος τούς χαρίζει ὄχι μόνον τήν ἄφεση, ἀλλά καί τή Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία δίνει χαρά στήν ψυχή καί τήν γεμίζει μέ βαθειά καί γλυκειά εἰρήνη.

Ὁ Κύριε, Ἐσύ ἀγαπᾷς τά πλάσματά Σου. Καί ποιός θά μπορούσε νά κατανοήσει τήν ἀγάπη Σου ἢ νά γευθεῖ τή γλυκύτητά της, ἂν δέν τόν διδάξεις Σύ ὁ Ἰδιος μέ τό Ἅγιόν Σου Πνεῦμα;

Σέ παρακαλῶ λοιπόν, Κύριε, ν' ἀποστείλεις στόν κόσμο Σου τή Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γιά νά γνωρίσουν ὅλοι τήν ἀγάπη Σου. Ζέστανε τίς θλιμμένες καρδιές τῶν ἀνθρώπων, γιά νά δοξάζουν μέ χαρά τό ἔλεός Σου.

Παράκλητε ἀγαθέ, Σέ ἱκετεύω μέ δάκρυα, παρηγόρησε τίς θλιμμένες ψυχές τοῦ κόσμου Σου. Δώσε σ' ὅλους τούς λαούς ν' ἀκούσουν τή γλυκειά φωνή Σου: ἰ Ἀφένονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαῖ . Ναί, 'Αγαθέ, στήν ἐξουσία Σου εἶναι νά κάνεις θαύματα καί δέν ὑπάρχει μεγαλύτερο θαῦμα ἀπό τό ἀγαπᾶ κανεῖς τόν ἁμαρτωλό στήν πτώση του. Τόν ἅγιο εἶναι εὐκόλο νά τόν ἀγαπᾶς εἶναι ἄξιος.

Ναί, Κύριε, ἄκουσε τήν προσευχή τῆς γῆς. Ὅλοι οἱ λαοί ἀδημονοῦν. Ὅλοι χάθηκαν μέσα στίς ἁμαρτίες. Ὅλοι στερήθηκαν τή Χάρη Σου καί ζοῦν στό σκοτάδι.

Ὁ λαοί, ἄς φωνάξουμε στόν Κύριο ὅλη ἡ γῆ καί θ' ἀκουστεῖ ἡ προσευχή μας, γιατί ὁ Κύριος χαίρεται μέ τή μετάνοια τῶν ἀνθρώπων. Κι ὅλες οἱ οὐράνιες δυνάμεις περιμένουν ν' ἀπολαύσουμε κι ἐμεῖς τή γλυκύτητα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καί νά δοῦμε τήν ὁμορφιά τοῦ προσώπου Του.

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι φυλάγουν τόν ἅγιο φόβο τοῦ Θεοῦ, τότε ἡ ζωή στή γῆ εἶναι εὐχάριστη καί γλυκειά. Τώρα ὅμως οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν νά ζοῦν σύμφωνα μέ τό θέλημά τους καί τό νοῦ τους κι ἐγκατέλειψαν τίς ἅγιες ἐντολές κι ἐλπίζουν νά βροῦν χαρά χωρίς τόν Κύριο, μή ξέροντας πώς μόνον ὁ Κύριος εἶναι ἡ ἀληθινή χαρά μας καί μόνον μέ τόν Κύριο εὐφραίνεται ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτός ζεσταίνει τήν ἀνθρώπινη ψυχή, ὅπως ζεσταίνει ὁ ἥλιος τά ἀγριολούλουδα κι ὅπως τά λικνίζει ὁ ἄνεμος δίνοντάς τους ζωή.

Ὁ Κύριος μᾶς ἔδωσε τά πάντα γιά νά τόν δοξάζουμε. Ὁ κόσμος ὅμως δέν τό καταλαβαίνει. Καί πῶς μπορεῖ κανεῖς νά καταλάβει κάτι, πού οὔτε τό εἶδε οὔτε τό δοκίμασε; Κι ἐγώ ὅταν ἦμουν στόν κόσμο, σκεφτόμουν κι ἔλεγα: Νά, αὕτη εἶναι ἡ εὐτυχία πάνω στή γῆ. Εἶμαι ὑγιής, κομψός, πλούσιος, ὁ κόσμος μ' ἀγαπᾶ. Αὕτη τήν κεδοδοξία εἶχα. Ὅταν ὅμως γνώρισα μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα τόν Κύριο, ἄρχισα πιά νά θεωρῶ ὅλη τή δόξα τοῦ κόσμου σάν καπνό πού τόν διασκορπίζει ὁ ἄνεμος. Ἡ Χάρη ὅμως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χαροποιεῖ καί εὐφραίνει τήν ψυχή κι αὕτη μέσα σέ βαθειά εἰρήνη βλέπει τόν Κύριο καί λησμονεῖ τή γῆ.

Κύριε, ἐπίστρεψε τὸν λαόν Σου κοντά Σου, γιὰ νά δοῦν μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα τήν πραότητα τοῦ προσώπου Σου, γιὰ νά ἀπολαύσουν ὅλοι τήν κατά πρόσωπον θέα Σου ἀπό αὐτῆ τῆ γῆ καί βλέποντάς Σε, νά ὁμοιωθοῦν μέ Σένα.

Ἄς εἶναι δοξασμένος ὁ Κύριος πού μᾶς ἔδωσε τή μετάνοια καί μέ τή μετάνοια σωζόμαστε ὅλοι μας χωρίς ἐξαίρεση. Δέν θά σωθοῦν μόνον ὅσοι δέν μετανοοῦν. Κι ἐδῶ βλέπω τήν ἀπόγνωσή τους καί κλαίω ἀπό συμπόνια γι' αὐτούς. Ἄν κάθε ψυχή ἐγνώριζε τόν Κύριο, θά ἤξερε πόσο μᾶς ἀγαπᾷ Αὐτός καί κανένας δέν θ' ἀπελπιζόταν γιὰ τήν σωτηρία του, οὔτε κἂν θά ἐγόγγυζε.

Ψυχή πού ἔχασε τήν εἰρήνη, πρέπει νά μετανοήσῃ καί ὁ Κύριος θά συγχωρέσῃ τίς ἁμαρτίες της καί τότε θά ἔχει χαρά καί εἰρήνη. Καί δέν χρειάζονται ἄλλοι μάρτυρες, ἀλλά τό Πνεῦμα τό ἴδιο μαρτυρεῖ μέσα μας πώς μᾶς συγχωρέθηκαν οἱ ἁμαρτίες. Καί σημάδι γιὰ τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν εἶναι πώς ἔχεις μισήσει τήν ἁμαρτία.

Τί άλλο νά περιμένουμε; Νά ζητήσουμε από τούς οὐρανοὺς νά μᾶς ψάλει κάποιος ἓνα οὐράνιο τραγούδι; Μά στόν οὐρανό ὅλα ζοῦν μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα καί σέ μᾶς, στή γῇ δόθηκε τό Ἴδιο Ἅγιο Πνεῦμα. Καί στίς Ἐκκλησίες τοῦ Θεοῦ οἱ ἀκολουθίες τελοῦνται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα. Καί στίς ἐρήμους, στά βουνά καί στίς σπηλιές καί παντοῦ οἱ ἀσκητές τοῦ Χριστοῦ ζοῦν ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ἄν τό φυλάξουμε, θά εἴμαστε ἐλεύθεροι ἀπό τό σκοτάδι καί ἡ αἰώνια ζωὴ θά εἶναι μέσα μας.

Ἄν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μετανοοῦσαν καί τηροῦσαν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, ὁ Παράδεισος θά ἦταν στή γῇ, γιατί ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ἡμῶν ἐστίν. Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι τό Πνεῦμα τό Ἅγιο. Καί τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι τό ἴδιο στόν οὐρανό καί στή γῇ.

Ὁ Κύριος δίνει τόν Παράδεισο καί τήν αἰώνια Βασιλεία μαζί Του, σέ ὅποιον μετανοεῖ. Μέ τό πλούσιο ἔλεός Του δέν θυμᾶται τίς ἀμαρτίες μας, ὅπως δέν θυμήθηκε τίς ἀμαρτίες τοῦ ληστή στό Σταυρό.

Μεγάλο τό ἔλεός Σου, Κύριε! Ποιός ὅμως θά μπο-ροῦσε νά σ' εὐχαριστήσῃ ὅπως πρέπει; Μᾶς ἔδωσες στή γῇ τό Πνεῦμα Σου τό Ἅγιο!

Μεγάλη ἡ δικαιοσύνη Σου, Κύριε! Ἐσύ ἔδωσες στοὺς Ἀποστόλους τήν ἐπαγγελία: «Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς». Κι ἐμεῖς ζοῦμε τώρα αὐτό τό ἔλεος καί ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται πῶς ὁ Κύριος μᾶς ἀγαπᾷ. Κι ὅποιος δέν τό αἰσθάνεται αὐτό, ἄς μετανοήσῃ καί ὁ Κύριος θά τοῦ δώσει τή Χάρη πού καθοδηγεῖ τήν ψυχὴ. Ἄν ὅμως δεῖς ἄνθρωπο ἀμαρτωλό, χωρίς νά συμπάσχεις, θά σ' ἐγκαταλείψῃ ἡ Χάρη. Μᾶς δόθηκε ἡ ἐντολὴ ν' ἀγαποῦμε. Κι ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ σπλαχνίζεται ὅλους καί τό Ἅγιο Πνεῦμα δίνει τή δύναμη νά κάνωμε τό καλό.

ὦ Ἅγιο Πνεῦμα, μή μᾶς ἐγκαταλείπεις. Ὅταν Ἐσύ εἶσαι μαζί μας, ἡ ψυχὴ ἀντιλαμβάνεται τήν παρουσία Σου καί ἀναπαύεται μακαρίως κοντά στόν Θεό, γιατί Σύ χαρίζεις τήν φλογερὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Κύριος ἀγάπησε τόσο τούς ἀνθρώπους Του, πού τούς ἀγίασε μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα καί τούς ἔκανε ὁμοίους μέ τόν Ἐαυτό Του. Ὁ Κύριος εἶναι σπλαχνικός καί τό Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς δίνει κι ἐμᾶς τή δύναμη νά εἴμαστε κι ἐμεῖς σπλαχνικοί. Ἄς ταπεινωθοῦμε, ἀδελφοί, γιά ν' ἀποκτήσουμε μέ τήν μετάνοια σπλαχνική καρδιά καί τότε θά δοῦμε τή δόξα τοῦ Κυρίου, τήν ὁποία γνωρίζει ἡ ψυχή καί ὁ νοῦς μέ τή Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὅποιος μετανοεῖ ἀληθινά, εἶναι ἕτοιμος νά ὑπομείνει κάθε θλίψη, πείνα καί γυμνότητα, κρύο καί ζέστη, πόνο καί φτώχεια, ἐξουθένωση καί ἐξορία, ἀδικία καί συκοφαντία. Γιατί ἡ ψυχή του ὑψώνεται πρὸς τό Θεό καί δέν ἐνδιαφέρεται γιά τά γήινα, ἀλλά προσεύχεται μέ καθαρό νοῦ στό Θεό.

Ὅποιος ὅμως εἶναι προσκολλημένος σέ περιουσίες καί χρήματα, αὐτός ποτέ δέν μπορεῖ νά ἔχει καθαρό νοῦ γιά τόν Θεό, ἐπειδή στό βάθος τῆς ψυχῆς του κατοικεῖ ἔμμομη ἢ φροντίδα τί νά κάνει μ' αὐτά. Κι ἂν δέν μετανοήσῃ καθαρά καί δέν στενοχωρηθεῖ πού ἔχει ἀμαρτήσῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, θά πεθάνει αἰχμάλωτος στό πάθος, χωρίς νά γνωρίσῃ τόν Κύριο.

Ὅταν σοῦ παίρνουν τήν περιουσία σου, δός την μόνος σου, γιατί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δέν μπορεῖ νά ἀρνηθεῖ τίποτα. Ὅποιος ὅμως δέν ἐγνώρισε τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, αὐτός δέν μπορεῖ νά εἶναι ἐλεήμων, γιατί δέν ἔχει στήν ψυχή του τή χαρά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἀφοῦ ὁ ἐλεήμων Κύριος μᾶς ἔδωσε μέ τά πάθη Του ἐπὶ γῆς τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς καί ἀφοῦ μᾶς ἔδωσε τό Σῶμα καί τό Αἷμα Του, εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι Αὐτός θά μᾶς δώσει καί ὅλα ὅσα μᾶς χρειάζονται. Ἄς παραδώσουμε τόν ἑαυτό μας στό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί θά δοῦμε τήν Πρόνοιά Του καί ὁ Κύριος θά μᾶς χαρίσῃ ἀκόμη κι ἐκεῖνο πού δέν τό περιμένουμε κἄν.

Μή λυπόμαστε γιά τήν ἀπώλεια περιουσιῶν, αὐτό εἶναι ἀσήμαντη ὑπόθεση. Αὐτό τό ἔμαθα κιόλας ἀπό τόν κατὰ σάρκα πατέρα μου. Ὅταν συνέβαινε καμιά δυστυχία στό σπίτι, αὐτός ἔμενε ἥρεμος. Μετά τήν πυρκαγιά τοῦ ἔλεγαν μέ

συμπόνοια: «Κάηκες Ίβάν Πετρόβιτς». Κι εκείνος απαντούσε: «Ο Θεός θά δώσει νά διορθωθοῦν τά πράγματα». Μιά φορά περνούσαμε κοντά ἀπό τό χωράφι μας κι ἐγώ τοῦ εἶπα: «Κοίταξε, μᾶς κλέβουν τά δεμάτια». Κι αὐτός μᾶς λέε: «Ἐ, παιδί μου, ὁ Κύριος μᾶς ἔδωσε ἀρκετό ψωμί. Αὐτός πού κλέβει, σημαίνει πῶς ἔχει ἀνάγκη». Ἐτυχε νά τοῦ πῶ: «Δίνεις πολλή ἐλεημοσύνη. Ἄλλοι ὅμως πού ζοῦν καλύτερα ἀπό μᾶς, δίνουν λιγότερα». Κι αὐτός μοῦ ἀπάντησε: «Ἐ, παιδί μου, ὁ Κύριος θά μᾶς δώσει». Κι ὁ Κύριος δέν διεύψευσε τήν ἐλπίδα του.

Στόν ἐλεήμονα συγχωρεῖ ὁ Κύριος τά ἁμαρτήματα παρευθύν. Ὁ ἐλεήμονας δέν θυμᾶται τό κακό. Κι ἂν ἀκόμα τόν ἀδίκησαν ἢ τοῦ πῆραν τήν περιουσία, αὐτός παραμένει ἀτάραχος, γιατί γνωρίζει ἐκ πείρας τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Τό ἔλεος τοῦ Κυρίου δέν μπορεῖ νά τό ἀφαιρέσει κανεῖς ἄνθρωπος, γιατί εἶναι ἀπαραβίαστο καί κατοικεῖ ψηλά, κοντά στόν Θεό.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πού ζήσανε μέ παρθενία καί μετάνοια, ταπεινοί, ὑπάκουοι ἐγκρατεῖς, ἀνέβηκαν στόν οὐρανό καί βλέπουν τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό στή δόξα Του κι ἀκοῦνε τά χερουβικά ᾄσματα, ἐνῶ ἐμεῖς ταραζόμαστε ἐπάνω στή γῆ, ὅπως ἡ σκόνη πού τήν παίρνει ὁ ἄνεμος, καί ὁ νοῦς μας ἔχει προσκολληθεῖ στά γήινα.

Ὡ τό ἀσθενικό μου πνεῦμα σβύνει σάν μικρό κερί ἀπό ἐλαφρό ἄνεμο, ἐνῶ τό πνεῦμα τῶν ἁγίων ἔκαιγε σάν τήν ἄφλεκτο βᾶτο, ἀπείρακτο ἀπό τόν ἄνεμο. Ποιός θά μοῦ δώσει τέτοια ζέση, πού νά μήν γνωρίζω ἀνάπαυση οὔτε νύκτα οὔτε μέρα ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ; Φλογερή εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Γιά χάρη της οἱ Ἅγιοι ὑπέμειναν ὅλες τίς θλίψεις καί πῆραν τήν δύναμη νά θαυματουργοῦν. Ἐθεράπευαν ἀρρώστους, ἀνάσται-ναν νεκρούς, περπατοῦσαν στά νερά, σηκωνόταν στόν ἀέρα κατά τήν ὥρα τῆς προσευχῆς, κατέβαζαν μέ προσευχή βροχή ἀπό τόν οὐρανό. Ἐγώ ὅμως θά εὐχόμουν νά μάθω μόνο τήν ταπείνωση καί τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νά μήν προσβάλλω κανέναν, ἀλλά νά προσεύχομαι γιά ὅλους, σάν τόν ἑαυτό μου.

Αλίμονό μου! Γράφω για τήν αγάπη τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ὁ ἴδιος δέν ἀγαπῶ τό Θεό ὅπως θά ὀφείλα. Γι' αὐτό εἶμαι περίλυπος καί θλιμμένος, ὅπως ὁ διωγμένος ἀπό τόν Παράδεισο Ἀδάμ, καί ὀδύρομαι κραυγάζοντας μεγα-λοφώνως: Ἐλέησέ με Θεέ μου, τό πεπτωκός Σου πλάσμα.

Πόσες φορές Ἐσύ μοῦ ἔδωσες τή Χάρη Σου κι ἐγώ δέν τήν φύλαξα, γιατί εἶμαι κενόδοξος. Ἡ ψυχή μου ὅμως Σέ γνωρίζει, τόν Κτίστη καί Θεό μου, καί γι' αὐτό Σέ ζητῶ μέ θρήνους, ὅπως θρηνοῦσε ὁ Ἰωσήφ ὅταν τόν ἔσερναν δοῦλο στήν Αἴγυπτο.

Ἐγώ Σέ στενοχωρῶ μέ τίς ἁμαρτίες μου καί Σύ ἀπομακρύνεις τό Πρόσωπό Σου ἀπό μένα καί ἡ ψυχή μου Σέ ποθεῖ καί λυώνει γιά Σένα.

Ὁ Ἅγιο Πνεῦμα, μή μ' ἐγκαταλείπεις. Ὅταν ἀπο-μακρύνεσαι ἀπό μένα, μαῦρες σκέψεις καταπιέζουν τήν καρδιά μου καί ἡ ψυχή μου Σέ νοσταλγεῖ μέ καυτά δάκρυα.

Ὁ Παναγία Δέσποινα Θεοτόκε, Ἐσύ βλέπεις τή λύπη μου. Βλέπεις πώς στενοχώρησα τόν Κύριο, κι Αὐτός μέ ἐγκατέλειψε. Σέ ἱκετεύω: Σῶσε με τό πεσμένο πλάσμα τοῦ Θεοῦ, σῶσε με τόν δοῦλο Σου.

Ἄν σκέφτεσαι κακό γιά τούς ἀνθρώπους, αὐτό σημαίνει πώς μέσα σου ζῇ πονηρό πνεῦμα καί αὐτό σοῦ ὑποβάλλει πονηρές σκέψεις ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν. Κι ἄν κάποιος πεθάνει ἀμετανόητος, χωρίς νά συγχωρήσει τόν ἀδελφό, τότε ἡ ψυχή του θά πάει ἐκεῖ πού μένει τό πονηρό πνεῦμα, τό ὁποῖο ἔχει κυριεύσει τήν ψυχή του.

Τέτοιος εἶναι ὁ νόμος: Ἄν συγχωρεῖς, σημαίνει πώς σέ συγχώρεσε καί σένα ὁ Κύριος. Ἄν ὅμως δέν συγχωρεῖς τόν ἀδελφό, σημαίνει πώς καί ἡ δική σου ἁμαρτία παραμένει ἀσυγχώρητη.

Ὁ Κύριος θέλει νά ἀγαποῦμε τόν πλησίον. Κι ἄν σκέφτεσαι γι' αὐτόν πώς ὁ Κύριος τόν ἀγαπᾷ, σημαίνει πώς ἡ ἀγάπη τοῦ Κυρίου εἶναι μαζί σου. Κι ἄν

σκέφτεσαι πώς ό Κύριος άγαπᾷ πολύ τό πλάσμα Του καί συμπονείς καί σύ ό ίδιος κάθε κτίσμα καί άγαπᾷς τούς έχθρούς, ένῶ τόν έαυτόν σου τόν θεωρεῖς χειρότερον άπό όλους, αυτό σημαίνει ότι είναι μαζί σου ή μεγάλη χάρη του Αγίου Πνεύματος

Όποιος έχει μέσα του τό Άγιο Πνεῦμα, έστω καί λίγο, αυτός θλίβεται για όλον τόν κόσμο μέρα καί νύχτα καί ή καρδιά του πονεί κάθε δημιούργημα του Θεού καί ιδιαιτέρως τούς ανθρώπους πού δέν γνωρίζουν τόν Θεό ή καί έναντιώνονται σ' Αυτόν καί γι' αυτό πορεύονται στή φωτιά τών βασάνων. Αυτός προσεύχεται γι' αυτούς μέρα καί νύχτα περισσότερο άπό ότι για τόν έαυτό του, νά μετανοήσουν καί νά γνωρίσουν τόν Κύριο.

Ό Κύριος προσευχόταν για τούς σταυρωτές Του: «Πάτερ, άφες αυτοῖς· ου γάρ οῖδασι τί ποιούσι». Ό αρχιδιάκονος Στέφανος προσευχόταν γι' αυτούς πού τόν λιθοβολούσαν για νά τόν θανατώσουν: «Κύριε, μή στήσης αυτοῖς τήν άμαρτίαν ταύτην». Κι έμεῖς αν θέλουμε νά διαφυλάξουμε τήν Χάρη, πρέπει νά προσευχόμαστε για τούς έχθρούς. Αν δέν σπλαχνίζεσαι τόν άμαρτωλό πού θά βασανίζεται στήν φωτιά, σημαίνει πώς μέσα σου δέν ζή ή Χάρη του Αγίου Πνεύματος, αλλά πονηρό πνεῦμα. Ένόσο λοιπόν ζής άκόμη, αγωνίσου νά απαλλαγείς άπ' αυτό μέ τή μετάνοια.

ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ

Ευχαριστούμε θερμά τον Σεβασμιωτάτο Ποιμέναρχη μας κ.κ. Δανιήλ,

που από την πρώτη στιγμή αγκάλιασε και στήριξε την έκδοση

του Ψηφιακού Ενοριακού μας Περιοδικού..